

АдыгэбзэмкIэ 9-нэ классым

еджакIуэхэм яхузэфIэкIын, ящIэн хуейуэ кыигъэувхэр.

Е д ж а к I у э х э м

я щ I э н х у е й щ :

синтаксисымрэ пунктуацэмкIэ:

- псалъэуха зэхэль-зэгъусэхэм я кьэкIуэкIэр;
- псалъэуха зэхэльым и щытыкIэ нэхьыщхьэхэр;
- псалъэуха пажэхэмрэ гуэдзэхэмрэ зэрызэхущытыр;
- псалъэуха гуэдзэ лIэужьыгъуэхэр;
- гуэдзэ зыбжанэ зиIэ псалъэуха зэхэль-зэпхам и кьэкIуэкIэр;
- псалъэуха зэхэльым кыщыкIуэ пунктограммэхэм я гъэувыкIэ хабзэр;
- союзыншэ псалъэуха зэхэльхэр;
- зэпхыкIэ зэмылIэужьыгъуэ зиIэ псалъэуха зэхэльхэр;
- псалъэ занщIэ зыхэт псалъэухахэр.

Е д ж а к I у э х э м   я х у з э ф I э к I ы н   х у е й щ :

синтаксисымрэ пунктуацэмкIэ:

- псалъэуха зэхэльхэм теухуа синтаксическэ зэпкьрыхыныгъэ егъэкIуэкIын;
- псалъэуха зэхэль зэмылIэужьыгъуэхэм синтаксическэ синонимхэр кыщыгъэсэбэпын;
- псалъэуха зэхэльхэр зэрызэхэт Iыхьэхэр запятойкIэ зэпэщIэхыфын, союзыншэ псалъэуха зэхэльым зэрызэхагъэкI нагъыщэхэр гъэувыфын;
- IX классым щадж пунктограммэхэр кьэгъуэтыфын, ахэр зэрагъэувым и хабзэхэр кьэгъэсэбэпын;
- IX классым зыщрихьэлIэ зи тхыкIэр орфографиемкIэ кьамыпщытэ псалъэхэм я тхыкIэ тэмэмыр кьэгъэсэбэпын.

бзэм зегъэужьынымкIэ:

- темэ пыухыкIам теухуа тхыгъэ иныр зытепсэлъыхьыр хэчыхьауэ кьэIуэтэжын;
- хэкIыпIитI-щы кьагъэсэбэпурэ доклад гъэхьэзырын икIи щIын;
- статья иным и тезис е конспект тхын;
- езым кыыхаха темэм теухуа сочиненэ тхын.

**АдыгэбзэмкIэ 9- нэ классым
еджэныгээр зэрэклэукIымрэ абы кыызэщIиубыдэмрэ.**

Еггэджэныр зэрызэхэлымрэ кыызэщIиубыдэмрэ	Нэхьыщхьэу ягьуэтын хуей щIэныггэмрэ есэныггэмрэ
IX КЛАСС	
I. Яджам кыытеггээжын	
Псалъэуха зэхэль	
1. Псалъэуха зэхэлымкIэ гурылуэныггэхэр	
Псалъэуха зэхэлымр зищIысыр. Псалъэуха кыызэрыкIуэмрэ псалъэуха зэхэлымрэ грамматикэ и лэныкьуэкIэ зэтехуэныггээр зэщхьэщыкIыныггэу ябггэдэлъыр.	псалъэуха зэхэльхэм теухуа синтаксическэ зэпкьрыхыныггэ еггэуэкIын; псалъэуха зэхэль зэмылIэужьыггэуэхэм синтаксическэ синонимхэр кыыщыггэсэбэпын; псалъэухазэхэльхэрзэрызэхэтIыхьэхэр запятойкIэ зэпэщIэхыфын, союзыншэ псалъэуха зэхэлым зэрызэхэаггэкI наггьыщэхэр ггэувыфын.
2. Псалъэуха зэхэль-зэггусэхэр	
1.Союз зиIэ псалъэуха зэхэль-зэггусэхэр (зэкIэлъызыхь, зэпэщIэуэныггэ, зыгуэщ). Псалъэуха зэхэль-зэггусэхэм наггьыщэхэр зэрыщэаггэувыр. 2. Псалъэуха кыызэрыгуэкIхэр псалъэуха зэхэлым хуэггэкIуэн. Псалъэуха зэхэль-зэггусэхэр зэзыпх союз зэмылIэужьыггэуэхэмкIэ зэпхыфын. Псалъэуха зэхэль-зэггусэхэр я бзэм кыыщэаггэсэбэпын.	псалъэуха зэхэль-зэггусэхэм я кьэкIуэкIэр; псалъэуха зэхэлым и щытыкIэ нэхьыщхьэхэр.
3. Псалъэуха зэхэль-зэпхэхэр	
1. Псалъэуха пажэ, гуэдзэхэр. Псалъэуха гуэдзэмрэ причастнэ оборотымрэ. Псалъэуха гуэдзэр пажэм союзхэмкIэ, союз псалъэхэмкIэ, союз-суффиксхэмкIэ епхыныггэ. Псалъэуха пажэм хэт зыггэлабггэуэ псалъэхэр. Псалъэуха зэхэль-зэпхам и кIуэцIкIэ псалъэуха гуэдзэм и увыпIэр, наггьыщэ яггэуvxэр. Псалъэуха гуэдзэ лIэужьыггэуэхэр. Псалъэуха пажэмрэ гуэдзэмрэ запятойкIэ зэрызэпэщIахыр. Гуэдзэ зыбжанэ зиIэ псалъэуха зэхэль-зэпха. Гуэдзэ зыбжанэ зиIэ псалъэуха зэхэль-зэпхам и кIуэцIкIэ наггьыщэхэр зэраггэувыр. 2. Псалъэуха зэхэль-зэпхам и кIуэцIкIэ гуэдзэр пажэм союзхэмкIэ союз-псалъэхэмкIэ, союз-суффиксхэмкIэ, интонацэкIэ епхыфын. Псалъэуха зэхэлым гуэдзэ зэмылIэужьыггэуэхэр кыыхуэхьын. Гуэдзэ зыбжанэ зы псалъэуха пажэм кыыхуэхьын.	псалъэуха пажэхэмрэ гуэдзэхэмрэ зэрызэхущытыр; псалъэуха гуэдзэ лIэужьыггэуэхэр; гуэдзэ зыбжанэ зиIэ псалъэуха зэхэль-зэпхам и кьэкIуэкIэр; псалъэуха зэхэлым кыыщыкIуэ пунктограммэхэм я ггэувыкIэ хабзэр.

4. Союзыншэ псалъэуха зэхэлъхэр	
1. Союзыншэ псалъэуха зэхэлъым и Ыхьэхэм яку дэль зэпыщлэныгъэр (мыхьэнэкIэ). Союзыншэ псалъэуха зэхэлъхэм нагъыщэхэр зэрыщагъэувыр. 2. Союзыншэ псалъэуха зэхэлъым и Ыхьэхэр мыхьэнэкIэ зэпыщлэныгъэр бзэм кыщыгъэ-сэбэпыфын.	союзыншэ псалъэуха зэхэлъхэр.
5. ЗэпхыкIэ зэмылIэужьыгъуэ зиIэ псалъэуха зэхэлъхэр	
1. ЗэпхыкIэ зэмылIэужьыгъуэ зиIэ псалъэуха зэхэлъхэр: союзкIэ, союзыншэу зэпхахэр. Абыхэм щагъэуу нагъыщэхэр. ЗэпхыкIэ зэмылIэужьыгъуэ зиIэ псалъэуха зэхэлъхэр бзэм кыщыгъэ-сэбэпын синтаксическэ синониму. 2. Псалъэуха зэхэлъыр зэпкърыхын.	зэпхыкIэ зэмылIэужьыгъуэ зиIэ псалъэуха зэхэлъхэр; псалъэ занщIэ зыхэт псалъэуухахэр.
6. Кытегъээзэжыныгъэ	
IV. Орфографиемрэ пунктуацэмрэ къэпщытэжын	
	псалъэуха зэхэлъым кыщыкIуэ пунктограммэхэм я гъэувыкIэ хабзэр; IX классым щадж пунктограммэхэр къэгъуэтыфын, ахэр зэрагъэувым и хабзэхэр къэгъэсэбэпын; IX классым зыщрихьэлIэзитхыкIэр орфографиемкIэ къамыпщытэ псалъэхэм я тхыкIэ тэмэмыр къэгъэсэбэпын.
V. Бзэм зегъэужьын	
Бзэм и стилим, темэм, къэIуэтэныгъэ зэпхам и гупсысэ нэхьыщхьэм теухуауэ яджахэр къэпщытэжын. Езым кыыхаха темэм теухуа сочиненэ тхын. Общественно-политическэ, морально-этическэ, историко-литературнэ темэхэм теухуа сочиненэ. Доклад е реферат тхын, общественно-политическэ, морально-этическэ темэхэм теухуа статьяхэм я тезис зэхэлъхьэн.	темэпыухыкIамтеухуатхыгъэинынр зытепсэлъыхьыр хэчыхьауэ къэIуэтэжын; хэкIыпIитI-щы къагъэсэбэпурэ доклад гъэхьэзырын икIи щIын; статья иным и тезис е конспект тхын; езым кыыхаха темэм теухуа сочиненэ тхын. Сочиненэр егъэфIэкIуэн.

Календарно – тематическэ план
Адыгэбзэ, 9-нэ класс

№ п/п темы	№ п/п урока	Разделхэмрэ темэхэмрэ	Сыхьэт	Темэр шестыноур	Темэр шестар
1.	<i>Къытегъэзэжыныгъэ 4</i>				
	1.	Псалъэ занщӀэ	1	07.09	
	2.	Диалог	1	09.09	
	3.	Псалъэ занщӀэр зэдзекӀам хуэгъэкӀуэн	1	14.09	
	4.	Цитатэ	1	16.09	
2.	<i>Псалъэуахэ зэхэлъ – зэгъусэхэр (7 + 2 б/з+1к/д)</i>				
	5.	Псалъэуахэ зэхэлъымкӀэ гурыӀуэгъуэ	1	21.09	
	6.	Псалъэуахэ зэхэлъ- зэгъусэхэр	1	23.09	
	7.	Б/з. Изложенэ, сочиненэ щтыкӀэ иӀэу «Бзылъхугъэмрэ хабзэмрэ»	1	28.09	
	8.	Б/з. Изложенэ, сочиненэ щтыкӀэ иӀэу «Бзылъхугъэмрэ хабзэмрэ»	1	30.09	
	9.	ЗекӀэлъызыхь союз зиӀэ псалъэуахэ зэхэлъ- зэгъусэхэр	1	05.10	
	10.	ЗэпэщӀэуэ союз зиӀэ псалъэуахэ зэхэлъ- зэгъусэхэр	1	07.10	
	11.	Зыгуэщ союз зиӀэ псалъэуахэ зэхэлъ- зэгъусэхэр	1	12.10	
	12.	Тест лэжыгъэ	1	14.10	
	13.	Къызэрапщытэ диктант «Гъатхэпэ»	1	19.10	
	14.	Щыуагъэхэм елэжыын	1	21.10	
3.	<i>Псалъэуахэ зэхэлъ- зэпхэхэр (16 +4б/з+2к/д)</i>				
	15.	Псалъэуахэ зэхэлъ – зэпхэхэмкӀэ гурыӀуэныгъэ	1	26.10	
	16.	Псалъэуахэ зэхэлъ – зэпхамкӀэ гурыӀуэгъуэ	1	28.10	
	17.	Псалъэуахэ гуэдзэмрэ причастнэ оборотымрэ	1	11.11	
	18.	Псалъэуахэ гуэдзэ лӀэужыгъуэхэр	1	16.11	
	19.	Дополненэ гуэдзэ зиӀэ псалъэуахэ зэхэлъ-зэпхэхэр	1	18.11	
	20.	Подлежащэ псалъэуахэ гуэдзэ зиӀэ псалъэуахэ.	1	23.11	
	21.	Б/з Изложенэ, сичиненэ щтыкӀэ иӀэу «Анэ»	1	25.11	
	22.	Б/з Изложенэ, сичиненэ щтыкӀэ иӀэу «Анэ»	1	30.11	
	23.	Обстоятельствэ псалъэуахэ гуэдзэхэр. Зэман, щӀыпӀэ псалъэуахэ гуэдзэ.	1	03.12	
	24.	Къызэрапщытэ диктант «Дыгъужь»	1	07.12	
	25.	Щыуагъэхэм елэжыын	1	09.12	
	26.	Лэжыгъэм и къэхъукӀэ псалъэуахэ гуэдзэ зиӀэ псалъэуахэ зэхэлъ – зэпха.	1	14.12	
	27.	Лэжыгъэм и къэхъукӀэ псалъэуахэ гуэдзэ зиӀэ псалъэуахэ зэхэлъ – зэпха.	1	16.12	
	28.	Тест лэжыгъэ	1	21.12	
	29.	Мурад, щхьэусыгъуэ псалъэуахэ гуэдзэ зиӀэ псалъэуахэ зэхэлъ – зэпхэхэр.	1	23.12	
	30.	Условнэ псалъэуахэ гуэдзэ зиӀэ псалъэуахэ зэхэлъ- зэпхэхэр.	1	28.11	
	31.	Уступительнэ псалъэуахэ гуэдзэ зиӀэ псалъэуахэ	1	30.12	

		зэхэлъ – зэпхэхэр.			
	32.	Гуэдзэ зыбжанэ зилэ псалъэуха зэхэлъ – зэпхэхэр.	1	13.01	
	33.	Гуэдзэ зыбжанэ зилэ псалъэуха зэхэлъ – зэпхэхэр.	1	20.01	
	34.	Псалъэуха зэхэлъ - зэпхам теухуа проект	1	27.01	
	35.	Къызэрапщыгэ диктант «Письмо»	1	03.02	
	36.	Щыуагъэхэм елэжын	1	10.02	
4.	Союзыншэ псалъэуха зэхэлъхэр (4+2б/з)				
	37.	Союзыншэ псалъэуха зэхэлъымк1э гурылуэгъуэ	1	17.02	
	38.	Союзыншэ псалъэуха зэхэлъым запятой, точкэрэ запятойрэ шагъэувыр.	1	24.02	
	39.	Союзыншэ псалъэуха зэхэлъым точкит1 шагъэувыр. Тест лэжыгъэ	1	03.03	
	40.	Б/З Творческэ лэжыгъэ зыщ1ыгъу изложенэ «Япэ адыгэ тхак1уэ»	1	10.03	
	41.	Б/З Творческэ лэжыгъэ зыщ1ыгъу изложенэ «Япэ адыгэ тхак1уэ»	1	17.03	
	42.	Союзыншэ псалъэуха зэхэлъым тире шагъэувыр.	1	07.04	
5.	Зэпхык1э зэмыл1эужыгъуэ зилэ псалъэуха зэхэлъхэр 1				
	43.	Зэпхык1э зэмыл1эужыгъуэ зилэ псалъэуха зэхэлъхэр. Проект	1	14.04	
6.	Къытегъээзэжыныгъэ (4+2б/+2к/д)				
	44.	Къызэрапщыгэ диктант. грамматическэ лэжыгъэ щ1ыгъу	1	21.04	
	45.	Щыуагъэхэм елэжын	1	28.04	
	46.	Бзэм и макъхэр. Бзэр зызыужь явленэу зэрыщытыр. Адыгэбзэм и зыужыныгъэмк1э урысыбзэм мыхъэнэу и1эр.	1	05.05	
	47.	Литературэбзэмк1э гурылуэгъуэ. Фонетикэ. Орфоэпие. Къэпщытэжыныгъэ.	1	12.05	
	48.	Псалъэ къэхъук1эмрэ зэхъуэк1ык1эмрэ Орфографие. Морфологие. Тест лэжыгъэ	1	17.05	
	49.	Къызэрапщыгэ диктант «Къуалэбзу лъэтэжхэр»	1	19.05	
	50.	Щыуагъэхэм елэжын	1	22.05	
	51.	Къытегъээзэжыныгъэ	1	24.05	

**ДОКУМЕНТ ПОДПИСАН
ЭЛЕКТРОННОЙ ПОДПИСЬЮ**

СВЕДЕНИЯ О СЕРТИФИКАТЕ ЭП

Сертификат 603332450510203670830559428146817986133868575786

Владелец Кожаев Адам Арсенович

Действителен с 24.02.2021 по 24.02.2022